4e Jaargang No. 34 Zaterdag 20 Mei 1911

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Ringkade 41 Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13 Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Algemeen Belang. — Over taktiek. — Sociaal-Demagogie. — Het Bakkerscongres. — Zijn rechten ontnomen! — Nagekomen Amendementen. — Paaschkongressen. — Een vriendelijke invitatie. — Van de Afdeelingen. — Ingezonden: Ongeoorloofd. — Feuilleton: Ons Beginselprogram. — Korrespondentie. — Advertentiën.

Ons Kongres wordt gehouden Zaterdag 27 en Zondag 28 Mei a.s. te Rotterdam in Café Boneski. Opening 's Zaterdags om zes uur, tot indiening van de geloofsbrieven der afgevaardigden.

Rotterdamsche en andere leden worden opgewekt tot bezoek.

Voor belangstellenden buiten de Partij bedraagt de toegangsprijs 10 cents.

De congres-afgevaardigden, die vooruit in een hotel logies wenschen te bestellen, gelieven dit mee te deelen met opgaaf van de prijs welke zij wenschen te besteden, aan het Secretariaat der afd. Rotterdam Oost-Maaslaan 101.

Zij die gaarne bij Partijgenooten willen logeeren worden verzocht dit afzonderlijk op te geven, aan welk verzoek alsdan zooveel mogelijk zal worden voldaan.

Algemeen belang.

Daar wordt wat mee geschermd, met dat algemeen belang.

De verdediging van 't lieve vaderland is een algemeen belang, zoo goed als de regeling van het spoorwegverkeer, ja zoo goed als de zorg, die de gansche burgerij moet hebben, dat het de groote industriebaronnen goed gaat. Want, 't spreekwoord zegt niet vergeefsch, dat waar 't handel en industrie goed gaat, daar gaat 't iedereen goed. Zoo redeneert de burgerman over het algemeen belang, zoo praat de kleine winkelier, de middenstand, ja wie niet al. En zoo spreken ook hun vertegenwoordigers in het parlement. We hebben 't voor een paar dagen nog weer kunnen hooren, toen de vrijz. dem. professor Treub 't over de spoorwegarbeiders had.

't Was namelijk buitengewoon verkeerd, dat die spoorwegarbeiders zich organiseerden in een vakvereeniging, die zich stelde op 't standpunt van den klassenstrijd. Want dan stonden hun bijzondere belangen tegenover het algemeen belang. En als die beide met elkaar in botsing komen, dan moet 't bijzondere belang wijken voor 't algemeene.

Zoo mogen dan de spoorwegarbeiders zich laten uitbuiten ter wille van het algemeen belang en hebben ze zich met hun schijntje loon en lange arbeidstijden te troosten, dat dit alles geschiedt in het algemeen belang en dat hun bijzondere belangen daarvoor moeten wijken.

Zoo mogen de industrieele arbeiders zich laten uitbuiten ter bevordering van 't algemeen belang, den bloei der industrie, de havenarbeiders ter bevordering van den bloei van den handel, de gemeentearbeiders ter wille van de stedelijke welvaart.

Dat alles, kameraden, opdat het het kapitalisme welga in 't land, dat God Kapitaal hem geeft tot in het derde en vierde geslacht dergenen die 't haten en desniettemin de kapitalistische geboden onderhouden.

Want zooals alle vrijzinnige leuterpraat, is ook dit weer louter bedrog, ingegeven door de klassebelangen van de bourgeoisie en haar satellieten.

Algemeen belang? Wat is voor den arbeider het algemeen belang? Dat de spoorwegmaatschappijen goede dividenten maken, dat de handelsmagnaten kapitalen verdienen, de industriekoningen schatten op schatten stapelen? Neen nietwaar.

't Eenige algemeene belang dat de arbeidersklasse heeft te kennen, dat is de totstandkoming van het socialisme, de ontneming van de regeling der productie aan enkele kapitalisten en ze te brengen in handen der gemeenschap, de ontneming van het grondbezit aan enkelen en 't brengen ervan in handen van allen. Dat is het waarachtige algemeen belang, als men ziet naar de heerschende anarchie in de productie, die niet produceert volgens 't algemeen belang, volgens de behoeften der menschheid, doch slechts produceert ter vergrooting van de winst van enkele kapitalisten.

Al die heeren, die onze maatschappij zoo schoon vinden en zoo voortreffelijk geregeld, spiegelen u het kapitalistisch belang, het schoul van de winst voor als het algemeen belang, als een belang der geheele menschheid. Zij verzetten zich tegen de totstandkoming van de productiewijze, die gezondheid en geluk nog bovendien behalve voorziening in alle levensbehoeften zal brengen aan allen, tegen 't eenige werkelijk algemeene belang, omdat 't zou kunnen geacht worden te zijn 't belang van allen, 't belang der maatschappij.

Die heeren verfoeien den klassenstrijd, den strijd der arbeidersklasse die juist gericht is op dit groote maatschappelijk belang. En terecht. Hun belang is 't niet. Zij hebben reeds wat ze wenschen. Doch de groote massa, de massa der arbeiders komt om in ellende en bekrimping tot zelfs van 't noodige.

Daarom treedt de vrijz. dem. professor op tegen elke klassebewuste organisatie van de arbeiders, zeker tegen een der spoorwegarbeiders. En hij heeft gelijk, de kapitalistische staat kan een dergelijke vakvereeniging niet erkennen, zal die ook niet eer erkennen, dan gedwongen door haar macht en de vrees voor de uitoefening van die macht.

Maar als onze professor meent daarbij te mogen schermen met »het algemeen belang", dan zeggen we: halt, professor! Daar hebt ge geen verstand van. Het algemeen belang, het belang der groote massa van proletariërs, dat zal die arbeidersklasse zelf wel uitmaken. En uwe algemeene belangen, dat zijn de kapitalistische.

Juist die organisatie van den arbeider in den klassenstrijd ter vernietiging van deze vervloekte maatschappij en tot opbouw van een nieuwe en betere, dat is het algemeen belang. Dat is het belang van de vooruitgang der maatschappij; uwe dat van den stilstand en den ondergang.

Daarom roepen wij, daarom roept het socialisme de arbeidersklasse op ten strijde voor haar belangen, die in werkelijkheid de algemeene belangen zijn. Daarom organiseeren we de arbeiders in vakbond en politieke partij. Daarom trachten we overal bij die arbeiders te brengen 't inzicht in 't kapitalisme, in de productie, in de taak onzer klasse.

Want niet uwe belangen zijn de algemeene belangen. Dat zijn de onze. Niet de belangen van enkele, doch die van de massa. En de massa kan thans leven onder slechts één productievorm, die in staat is in haar behoefte volkomen te voorzien, dat is niet de kapitalistische, doch de socialistische.

Op dan, ten strijd! C.

Over taktiek.

«Des daags nà de verwerping van den 9-urendag, hadden de gemeente-werklieden de gemeente-bedrijven moeten saboteeren, door obstructie, lijdelijk verzet, staking, of wat dies meer zij."

Aldus schrijft Kolthek in *De Arbeid* van 13 Mei j.l. in een artikel «*Over taktiek*».

In hetzelfde blad kunnen we lezen, dat Kolthek in Den Haag, sprekende voor het Haagsch Vakcomité zeide: «De onafhankelijke vakbeweging, d. w. z. die vakbeweging, die de direkte aktie als taktiek aanvaardt, het **zelfdoen der massa** stelt tegenover het parlementairisme, de federatieve organisatiewijze toepast, gaat overal krachtig vooruit.»

Zwakker, meenen wij, kan het al niet.

In de eerste plaats is het een besliste onwaarheid, die Kolthek alleen onkundigen kan wijs maken, dat de zoogenaamde onafhankelijke vakbeweging overal krachtig vooruit gaat. Nu is niet-direkt-vooruitgaan nog geen bewijs van verkeerde taktiek, evenmin als oogenblikkelijke vooruitgang de juistheid eener taktiek aanwijst. De juistheid van een taktiek in de arbeidersbeweging kan alleen gemeten worden aan de *voortdurende* vooruitgang van de bewustheid en de machts-organisatie van de arbeiders. In dien zin is de Duitsche taktiek van de Sociaaldemokratie en van de met haar verbonden vakbeweging — taktiek die bijv. ook in Rusland in het Socialisme reeds de schitterendste strijd-resultaten bracht — de juiste te noemen. Bijna vijftig jaar wordt zij daar aan èèn stuk reeds gehanteerd en organiseerde millioenen reeds in de vakbeweging, bracht millioenen in aanraking met het socialisme, deed ze kennen *en gebruiken* zijn pers en zijn strijd.

Maar te zeggen, dat de onafhankelijke vakbeweging overal krachtig vooruit gaat, is een onwaarheid. We tarten Kolthek hiervoor het bewijs te leveren. En èèn zoo'n historische onwaarheid moest voldoende zijn, om zelfdenkende arbeiders te nopen, Kolthek's woorden en gedragingen met het noodige wantrouwen te volgen. Kolthek spreekt evenwel niet voor zichzelf, maar voor het Nat. Arbeidssekretariaat. Ons dunkt, een taktiek die zich zóó alleen verdedigen kan, staat zwak.

Maar afgezien nog van deze onwaarheid, hoe omschrijft Kolthek zijn taktiek? Het heet, de direkte aktie stelt het het zelfdoen der massa tegenover het parlamentarisme. Die taktiek wil dus, dat **de massa zelf zal handelen**. Wie wil dat niet, van degenen die in en met het proletariaat de strijd tegen het kapitalisme voeren? Maar dit te zeggen, is nog weinig gedaan. De massa handelt nu eenmaal, door het kapitalisme lam geslagen, heelemaal niet. De vraag is: Hoe leeren we de massa-zelf *doen*? Hoe brengen we verandering in de lamheid van het proletariaat? Hoe zorgen we dat de massa-zelf optreedt en zoo sterk mogelijk *tezamen* handelt tegen het Kapitaal? Hoe zorgen we, met andere woorden, dat de massa zoo bewust mogelijk wordt en zich zoo sterk mogelijk organiseert?

In het licht van deze noodzakelijk zich opdringende vragen is het antwoord van Kolthek toch eigenlijk stumperig. Hij stelt het zelfdoen der massa tegenover het parlementarisme en wil de federatieve organisatiewijze toepassen. Het is duidelijk dat slechts èèn organisatiewijze de goede kan zijn, en de lamheid van het proletariaat verjaagt, en wel die, welke de arbeiders zoo sterk en zoo bewust mogelijk organiseert, dat wil zeggen: alle vakgenooten zooveel mogelijk in èèn groote Bond en de klassebewuste strijders, die voor iets meer strijden willen dan enkel voor verbetering ten behoeve van hun eigen vakgenooten, in een zoo sterke mogelijke politieke partij. Maar Kolthek wil de federatieve organisatiewijze, dat wil zeggen in 's hemels naam maar kleine en kleinere vakgroepen en die gefedereerd. Alsof niet een èène gecentraliseerde vakbond sterker kan optreden, bij overigens gelijke bewustheid, dan groepen en groepjes die zich nog eerst in het uur van den strijd moeten federeeren, of

dan „gefedereerd" moeten beraadslagen! Alsof de patroons, die toch waarlijk wel weten wat strijden heet, zich niet in Nederland zoo goed als elders, met de meeste gestrengheid en sterkte tegen de arbeiders organiseeren. Zij federeeren zich niet, maar centraliseeren, zorgen dat hun eigen macht, hun volle macht op het oogenblik van handelen in èèn hand is, en uit één stuk gebruikt kan worden. Waarom zorgen de Nederlandsche arbeiders niet deze noodzaak van den strijd van hun internationale kameraden, de socialistische proletariers van alle landen te leeren? En als ze het niet van de socialisten willen leeren, dan tenminste van hun strijdvaardige tegenstanders, de patroons? Het èène noodige is, de bewustheid van de revolutionair socialistische strijders omsmeden in een zoo groot mogelijke eigen macht, die als èèn man, als een reus weet op te treden. **De massa te leeren strijden als èèn man met èèn massale socialistische wil,** dàt is de sterkste organisatiewijze. Maar dat is niet de losse federatieve, maar de sterke centralistische, en in de politiek de sociaaldemokratische strijdwijze. Niet zelf-doen, maar **samen-doen zij het parool der massa,** niet direkte aktie, maar massale aktie.

Hoe staat nu de socialistisch denkende en doende massa tegenover het parlementarisme of tegenover sabotage, lijdelijk verzet enz.?

Ons doel is het Socialisme, en in den strijd de meest mogelijke versterking van het proletariaat, en tegenhoudeu zooveel mogelijk van elke verslechtering. Elk middel, dat daartoe dienstig is, pakt het socialistische proletariaat aan. In de landen waar de parlementaire strijd, onderdeel van de politieke, op revolutionaire wijze werd gevoerd, in Duitschland, Rusland enz. is aangetoond dat dat middel uitstekend geschikt is, de proletariers uit hun lamgeslagenheid op te heffen en ze in massa's te organiseeren, ze in massa's te doen handelen en in massa's socialistisch te doen denken. Daarom stellen wij het doen der massa niet tegenover het parlementarisme, maar maken **het parlementarisme ondergeschikt aan de wil en de daad der massa's.** Dat is Marxistische praktijk, zooals ze in vele landen van Europa reeds tot sterking van het proletariaat werd gehanteerd.

En sabotage, lijdelijk verzet? Voor zoover deze middelen gewild en geboden worden door de socialistisch georganiseerde massa's, inzooverre is van socialistisch standpunt tegen dit middel zoo weinig in te brengen als tegen staking of parlementarisme, of tegen welk georganiseerd gebruikt middel ook. Maar in deze overtuiging zelve zijn tevens de ééne voorwaarde, die het voor Hollandsch gebruik voorloopig zoo goed als onmogelijk maakt, en dat is: de georganiseerde massa. Waar is bijv. de eenswillend socialistisch georganiseerde massa van gemeentewerklieden in Nederland, of zelfs in Amsterdam, die reeds over zulke middelen zou kunnen denken? Wij raden daarom de gemeentewerklieden en alle andere Nederlandsche arbeiders aan: Wordt socialist en organiseert u zoo sterk mogelijk. Het is een oud, weinig prikkelend recept, maar het eenig zeker werkende, en dat nooit veroudert; en zijt ge eenmaal zoover, hebt ge een sterke, een socialistisch willende organisatie, zoekt dan zelf uw middelen uit voor den strijd. Koltheks raad daarentegen aan de zwakke Gemeentewerklieden is onverantwoordelijk en brengt u geen stap vooruit. Wp.

Sociaal-Demagogie.

Nauwelijks was de inkt droog waarmede wij verleden week schreven dat „het Volk" wel niet voor de laatste maal de Engelsche liberalen zou hebben opgekamd of daar verscheen in het No. van 11 Mei een van die hoera-voor-de-liberalen artikelen waarmede dat blad gewoon is de Nederlandsche arbeidersbeweging van de laatste jaren te verpesten.

Het gaat er niet om of de „sociale hervormingen" van de liberale demagoog Lloyd George minder schadelijk voor de arbeiders en minder voordeelig voor de bourgeoisie zijn dan die van den paap-Talma. Al blijven de woorden van „het Volk" van 9 Mei waar:

„Een pensioen dat ingaat op 70-jarigen leeftijd is geen pensioen want deze leeftijd haalt slechts een zeer gering deel van de loonslaven."

toch heeft Lloyd George niet gemeend zooals de Dominus, dat voor „de aalmoes om niet van honger te krepeeren" door de arbeiders ook nog premie moest worden betaald; daarvoor mist hij waarschijnlijk „het specifiek calvinistische orgaan." — Maar werkelijk *goede* sociale *hervormingen* d. z. hervormingen *veroverd door de arbeiders in den strijd*, en daardoor verhelderend hun bewustzijn en hen sterkend in den ekonomischen strijd, kan men toch de brokken die de Engelsche bourgeoisie de arbeiders toewerpt niet noemen.

Toen in 1906 het een oogenblik scheen alsof de Engelsche arbeiders in beweging zouden komen en door middel van de Arbeiderspartij werkelijk proletarische politiek zouden gaan voeren, moest de Engelsche regeering snel een lokaas uitwerpen om de opkomende Arbeiderspartij te vangen. In slimheid en politiek inzicht overtreft nu eenmaal de heerschende klasse van Engeland die van alle andere landen. En ze kreeg beet; onvoorwaardelijk heeft sinds dien de Arbeiderspartij zich in de armen van het liberalisme geworpen, zoodat zij, zooals reeds meermalen in „de Tribune" werd aangetoond, thans een sta in den weg voor een werkelijk socialistische beweging in Engeland is geworden. — De gevolgen van de gemakkelijke overwinning van de liberale demagogie zijn natuurlijk niet uitgebleven. Ook kreeg daardoor Lloyd George gelegenheid een gedeelte van de nieuwe belastingen noodig voor het staatspensioen en voor *de uitbreiding van de vloot* in den vorm van indirecte belastingen af te wentelen op de ruggen der arbeiders.

De werkelijkheid is dus zóó, dat het engelsche liberalisme ziende, dat het klassebewustzijn van de arbeiders begon te ontwaken, met een heel groote portie demagogie en een kleine portie opoffering van de kant van het kapitalisme, dat opkomende bewustzijn tracht te verstikken, en daarin is het dan ook helaas volkomen geslaagd.

Zou nu niet iemand die kwam aandragen met het praatje dat Lloyd George (de man die n.b. het optreden van zijn collega Briand in Frankrijk tijdens de spoorwegstaking zoo nadrukkelijk verheerlijkte) zoo'n goed besef heeft voor de „nooden van arbeiders", door iederen bewusten arbeider hartelijk worden uitgelachen? Besef voor de nooden van de arbeiders! Ja besef, dat de winstmakerij in gevaar komt, wanneer de arbeiders bewust worden, dat hebben de Engelsche liberalen, die wel tot de smerigste demagogen van hun soort behooren, in hooge mate! En besef dat er maar betrekkelijk weinig noodig is om een reformistische arbeiderspartij zoet te houden, hebben ze niet minder.

Maar arbeiders wat denkt gij dan van Uwe leidslieden op Keizersgracht 378? Is het een onnoozele of een demagoog die in „het Volk" van 11 Mei durft schrijven:

„Zoo blijkt, dat de regeering in Engeland een beter besef heeft van de nooden der arbeidersklasse dan de Nederlandsche wat natuurlijk in nauw verband staat met de politieke macht door de Engelsche Arbeiderspartij in de laatste jaren ontwikkeld." (Hier knikt de renegaat, Jos. Loopuit, redacteur van het buitenland van het waardige blad ja en zegt amen. C. S.)

„Maar er is nog een ander en zeer voornaam onderscheid tusschen de plannen van Lloyd George (n.l. inzake het bestuur der ziekenkassen C. S.) en onzen minister, waaruit niet alleen een scherper besef van de arbeiders-nooden maar ook een meer democratische geest bij de Engelsche regeering blijkt."

„Het onderscheid is samen te vatten in een woord dat samenvat zoowel het besef van den arbeidersnood (n.b. Lloyd George die een aalmoes van ƒ 3 aan 70-jarigen geeft om niet van honger te krepeeren! C. S.) als het grooter vertrouwen in den arbeider, als burger in de maatschappij: er zit in het Engelsche stelsel een veel grooter portie democratie."

Zie hier het onvervalschte reformisme aan het werk niet de demagogie van het kapitalisme van elke kleur ontmaskerend en daardoor de mogelijkheid scheppend dat het klassebewustzijn der arbeiders wordt opgewekt en versterkt en de bourgeoisie gedwongen open kaart te spelen; maar een plomp loopen in de val van die demagogie en als zij komt van de liberalen die nu eenmaal op dat punt gewiksteJongens zijn, met muziek er aan meewerken dat die vijanden van onze klasse toch maar zullen slagen het ontwakende bewustzijn van onze medearbeiders te vernielen.

Dat is de beroemde „practische politiek" van de reformisten. C. S.

Het Bakkerscongres.

Zondag 14 en Maandag 15 Mei hield de Bond van Arbeiders in het Bakkers- Chocolade en Suikerbewerkingbedrijf zijn 18e Algemeene vergadering te Utrecht.

Uit de voorbereiding tot deze bijeenkomst was reeds duidelijk gebleken de sterk overheerschende invloed die het reformisme ook in de leiding van dezen vakbond heeft.

Vooraf was in het vakblad reeds stevig stemming gemaakt tegen die afd., waarvan men vermoeden kon dat critiek zou worden geoefend. De afdeeling den Haag, en in 't bijzonder onze partijgenoot de Visser moesten het dan ook ontgelden. Geen wonder ook. Direkt na het openingswoord van den voorzitter, welke reusachtig had staan snöeven op «de gezonde groei» van den bond, stelde den Haag in het licht, dat er van geen gezonde groei, doch van feitelijke achteruitgang sprake was. Wel was het ledental van 1500 tot 1629 gestegen, doch van «gezonde groei» getuigt dat allerminst. Men moet weten dat dit jaar 765 nieuwe leden werden ingeschreven, waartegenover niet minder dan 636 bedankjes inkwamen. Als men nu verder in rekening brengt, dat alleen in Amsterdam, door zeer bijzondere financieele bijstand van het H. B. een vooruitgang van 190 leden is te boekstaven, dan blijkt al dadelijk dat ongeveer in het geheelen bond niet van vooruit- doch van achteruitgang moest worden gesproken.

Er was dan ook slechts in een enkel opzicht van vooruitgang sprake n.l.: dat men z'n idealistische hoop op de goedgeefsheid der regeering om een goede bakkerswet door te voeren, grootendeels heeft laten varen. Wel wordt in het jaarverslag nog gesproken van: *de uitgesproken wil der Tweede Kamer* om nog dit jaar tot afsch. van den bakkersnachtarbeid en de regeling van den arbeidsduur te komen, en de eventueele niet tot standkoming van deze belangrijke zaken afhankelijk gesteld van de sluwe wijze van Min. Talma's optreden. Doch deze dingen moet men maar op rekening van het droevig verleden van het bondsbeleid stellen.

Toen een vorig congres onze partijgenoot de Visser de losmaking van het Nat. Comité tot afschaffing van de bakkersnachtarbeid op principieel-proletarische gronden verdedigde, werd hij als een niet terzake kundige utopist gedisqualificeerd; in het afgeloopen jaar had de leiding zich eigenmachtig om zeer kleine opportunistische redenen van bedoeld comité afgescheiden.

Overbodig te zeggen dat hierover ten congresse een hartig woordje werd losgelaten en de leiding in een alles behalve aangename positie kwam te staan. Bij de replieken over het bondsbeleid werd onder protest van een groot aantal afdeelingen aan den Haag wederrechtelijk het woord ontnomen.

Bij de bespreking van het vakblad werd door den Haag in het licht gesteld, dat in vergelijking tot vorige jaren inderdaad eenige verbetering is te bespeuren. Toch ontbreekt nog bijna alles wat van een goed vakblad kan worden gevorderd. Bij het verloren gaan der Leidsche beweging, kwam sterk naar voren het gebrek aan socialistische opvoeding, óók in dezen vakbond, wijl de daar geproclameerde werkstaking niet door vijanden doch door leden van den bond verloren ging. Artikelen waarin een poging *gewaagd* wordt om aard en wezen van het kapitalisme te doorgronden en ontleden komen hoogst zelden voor. Kennis omtrent de werkingen van het kapitalisme, de machtsgrenzen van den vakbond en den noodzakelijken strijd voor het socialisme wordt zoo goed als niet verbreid, terwijl over aard en beteekenis der onderscheiden politieke partijen en hun staatkundige slimmigheden nimmer een woord wordt geschreven.

In z'n antwoord toonde de redacteur J. Goudsmit zich volkomen onmachtig om aan deze zoo dringende eischen gevolg te geven, zoodat in het komende jaar deze zeer belangrijke dingen, nu de redacteur werd herbenoemd, evenmin naar voren zullen worden gebracht.

Vermelden we nog een zeer scherpe discussie, die bij de bestuursverkiezing plaats vond. Onder de candidaten was ook de Visser genoemd. De Weerd uit Utrecht poogde eerst door eenige juristenkunstjes van deze «lastige» candidaat af te komen. Toen dat niet ging, kwamen de tegen elke strijdende Marxist gebruikte motiveering: «niet mee saam te werken», «te theoretisch», «geen practische kijk» enz. enz.

Dit vakvereenigingscatholicisme ging aan een beduidend aantal afdeelingen, die niet alleen op de woorden, doch ook op de daad letten, te ver: Zij eischten ook voor de Visser's-meening toegang in den bond en protesteerden heftig tegen de moderne papen, welke geen andere meening kunnen dulden. Treffend juist zei Bimmel uit Dordt: «Wij zijn niet in de Katholieke Kerk, maar 't lijkt er toch veel op.»

Voor Mol werd als eenig argument aangevoerd, dat hij reeds zoo lang in den bond zat en met het H. B. prettig kan samen werken. Over 's mans werkkracht, inzicht, beleid etc. geen woord.

Het slot was dat Mol met 24 tegen 11 stemmen op de Visser verkozen werd.

De niet-verkiezing van een onzer partijgenooten vindt z'n oorzaak in het feit dat we niet meer tot de heilige moederkerk, de S. D. A. P. behooren, doch het verschil is, dat wij er *uitgesmeten werden* omdat de arbeiderspartij *ons* te revolutionair vindt, en Mol uit de arbeiderspartij *ging* omdat hij die partij te revolutionair vond en geheel vrij wilde zijn om met de vrijzinnigen te kunnen knoeien.

Commentaar overbodig.

Volgende week een en ander over de genomen beslissingen. H.

Zijn rechten ontnomen!

De akties der Duitsche sociale wetgeving stonden nooit hoog. Maar zelden stonden ze zoo laag als in deze dagen van rechts-berooving, die zonder behoorlijke beraadslaging er snel in den Rijksdag wordt doorgejaagd. Van *nieuwe* sociale hervormingen wordt al lang niet meer gesproken. Wat tegenwoordig zoo wordt genoemd, is meestal slechts een verknoeiing van vroeger reeds verworven hervormingen. Zeker is de geldende Duitsche ziekteverzekeringswet geen pronkstuk, waarop de Duitsche wetgeving trotsch en waarmede het proletariaat tevreden kan zijn. Deze eerste vrucht van den klassenstrijd was niet eens een bescherming tegen de ergste kapitalistische uitbuiting, maar slechts een dwangregeling — langs den weg van verzekering — van de bizondere nooden, waaraan de proletariërs meer en machteloozer dan de andere klassen zijn prijs gegeven. Zij draagt ook het stempel van alle Duitsche sociale wetgeving, de bekrompen bureaukratische geest, die in plaats van met een paar krachtige rukken de uitbuiters flink op het lijf te vallen, haar hoofdtaak ziet in het zooveel mogelijk en in honderde paragrafen laten regelen, voorschrijven en kontroleeren van alles en nog wat. En niets kenmerkt de kreeftengang van de Duitsche sociale politiek beter dan het feit, dat men later nooit eraan dacht de gebreken te verbeteren, maar omgekeerd thans eraan denkt, het goede eraan te ontnemen. De onvruchtbaarheid der wetgeving onder de strijdende reactie in de laatste tientallen jaren heeft de Duitsche arbeiders zoo bescheiden gemaakt, dat zij er bijna toe komen, de geldende ziekteverzekeringswet toch nog voor een pronkstuk te houden.

En dan had deze wet ten minste nog de waarde van een hervorming, waarvoor gevochten is.

In de letterlijke zin van het woord is de Duitsche ziektewet een **resultaat van de strijd. Niet van een strijd om deze hervorming zelve, maar van de strijd om het Socialisme.** Toen in 1881 het onderwerp aangekondigd werd, heette het dat ze ter aanvulling bij de Socialistenwet hoorde, opdat de arbeiders niet enkel tegen de booze verleiding (van het socialisme) zouden worden behoed, maar tevens de vaderlijke voorzienigheid van de staat zouden erkennen. Dit was slechts een uitvlucht. Niet uit de Socialistenwet, maar uit het fiasko van de socialistenwet kwam de sociale hervorming voort. Had de socialistenwet de gehoopte uitwerking gehad, had ze de sociaaldemokratie vermoord, dan had men zeker nooit van de sociale zending der Hohenzollern gehoord. Reaktie

en hervormingen, zweep en lokmiddelen hooren niet samen, maar wisselen elkaar af: Als de eene methode niet meer helpt, grijpt men naar de andere. Zooals in 1890 het eindelijk en voor goed in mekaar zakken van de schandwet een aanloopje tot sociale hervorming bracht, evenzoo waren de wetsontwerpen van 1882 een gevolg van het eerste schipbreuk lijden van de vernietigingsveldtocht tegen de Sociaaldemokratie. Toen de arbeidersklasse zich van de eerste slag herstelde, haar gedunde rijen weer sloot, en in de verkiezingen van 1881 toonde, dat het Socialisme niet overwonnen was, toen begreep de Regeering dat ze een andere methode moest probeeren, om de arbeiders van de Sociaaldemokratie verre te houden Vandaar dat deze hervorming niet beperkt kon blijven tot enkel verblinding der arbeiders; ze moest iets wezenlijks bevatten, en als een zeer kostbaar goed bleek deze dwangverzekering aan de arbeiders zelfbeheer te geven.

In een ander land zou zulk zelfbeheer vanzelf spreken. Kan de Regeering de massa's al de plicht opleggen, geld apart te leggen, om tegen nooden verzekerd te zijn, ze kan ze toch niet dwingen, dit geld aan vreemde personen of beambten toe te vertrouwen, waarin ze geen vertrouwen hebben. Dat zou een belasting zijn in plaats van een sociaale hervorming. Het zelfbeheer bevat een stuk socialisme, zegt men — in zooverre terecht, als inderdaad het socialisme het meest vèr-gaande zelfbestuur brengt. Maar dat kon in 1882 geen verwijt zijn. Iedereen dweepte in die dagen in Dnitschland met het Socialisme, natuurlijk met het „echte, ware" Staats-Socialisme, in tegenstelling tot het misdadige revolutionaire socialisme van de omwentelingspartij. De verzekeringswetten zouden juist een uitvloeisel van dit „echte" Socialisme zijn. Bovendien was de Sociaaldemokratie destijd nog pas een kleine minderheid, zoodat het zelfbeheer nog niet noodzakelijk sociaaldemokratische leiding beduidde. Zoo is het gemakkelijk te verklaren, hoe het zelfbeheer in de overigens door de politiegeest geheel beheerschte Duitsche wetgeving insloop.

Dit zelfbeheer in de Duitsche ziekenkassen is voor de arbeider in zijn dagelijksche praktijk van de grootste beteekenis. Zijn eigen vertrouwensmannen besturen de kassen en kiezen de beambten; zij kennen zijn gevoelens, voelen zich niet als boven hem staande overheid maar als zijn zaakwaarnemers, die zijn belangen behartigen en overal voor hem optreden. Juist in tijden van nood voelt de alleenstaande individu zich het zwakst en het meest hulpeloos; uit de praktijk van de burgerlijke samenleving weet men, hoe de hulpelooze arme nog bovendien trappen en hoon moet verdragen, omdat hem de middelen ontbreken, zich recht te verschaffen en zich te laten gelden. Het is derhalve voor hem van oneindige waarde, dat hij, wanneer hij door ziekte wordt bezocht, niet met hoogmoedige bureaukraten in uniform, maar met zijn eigen menschen te doen heeft, aan wie hij houvast heeft en bij wie hij bescherming vindt. Dat treedt nog duidelijker aan den dag bij een vergelijking met de tegelijk in Duitschland ingevoerde Ongevallen-Verzekering. De *Berufsgenossenschaften* (bedrijfsvereenigingen bij de Duitsche ongevallenwet), die van de ondernemers afhankelijk zijn, zijn bepaald berucht door de volkomen manier, waarop zij de rechten van de door ongevallen invaliede arbeiders weten te verkorten, en door de wreedaardige wijze waarop zij door de rente laag te houden het lichamelijk lijden van de getroffenen nog door zielelijden vermeerderen. Vooral daarbij vergeleken kan men de waarde van het zelfbeheer in de ziekenkassen begrijpen.

Maar daarom juist zijn de ondernemers vijanden van dit zelfbeheer. Weliswaar betalen ze in Duitschland maar èèn derde der kosten, maar ook daardoor hebben ze er belang bij dat de kosten laag blijven. Voor hen is de manier waarop de ongevallenverzekering wordt beheerd de normale en juiste. De arbeider behoort immers met lijf en ziel aan de kapitalistenklasse toe. Hij wordt slechts als drager van arbeid en niet als mensch beschouwd. Wat moet daar een langdurige geneeskundige behandeling, die den zieke werkelijk zijn gezondheid teruggeeft? Als hij maar spoedig zoover is opgelapt, dat hij weer werken kan, daarop komt het aan! Al de tijd, dat de arbeider ziek of gekwetst aan huis of bed gebonden is, beschouwt de kapitalist als een roof aan de tijd, die hem behoort — en direkt roept hij uit: Simulatie!

Naast de kapitalisten staan de geneesheeren, wier standsgevoel zich getroffen voelt, als ze onder een arbeidersbestuur staan, en die de konkurrentienood in hun eigen vak gaarne, door meer uitzuiging van de ziekenkassen, op de arbeiders zouden willen afwentelen. Weliswaar stuiten hun eischen, die een sterke belasting van de kassen zouden zijn, bij de ondernemers op niet geringer tegenstand dan bij de arbeiders. Maar in de strijd tegen het zelf beheer der arbeiders vochten dokters en kapitaltsten ze zich solidair en verzamelen ze gemeenschappelijk materiaal omtrent het «sociaaldemocratische wanbeheer».

En omdat de vertrouwenslieden der arbeiders thans meest sociaal-democraten zijn, die principieel en bewust de zaak hunner medeleden energiek behartigen, en omdat het eerste doel der wet, de arbeiders te lokken, toch niet bereikt werd, daarom komt de regeering alle vijanden der arbeiders bij hun plannen tot ontneming hunner rechten welwillend te gemoet.

Hun plannen worden begunstigd, doordat de verslechteringen van de wet schijnbaar slechts direct de besturen en beambten betreffen. De burgerlijke «arbeidersvertegenwoordigers» en de roofgierige «gelen», (kerkelijken en onderkruipers), stellen 't daarom zoo voor, alsof de energieke tegenstand der sociaal-democraten slechts de egoïstische verdediging van schoone baantjes voor agitatoren beteekent — waardoor deze nobele zielen aantoonen, hoe zij zelf zulke baantjes opvatten. En zonder twijfel zijn groote arbeidersmassa's er zich nog niet goed van bewust, in welk een hooge mate *hunne* gewichtige belangen op het spel staan. Dat zullen ze eerst bemerken, wanneer de nieuwe Duitsche wet werkt en gunstelingen der ondernemers en gepensioneerde militairen de plaats der tegenwoordige beambten innemen. Dan vindt de arbeider in de bureaux, de besturen en verzekeringskantoren, niet meer den vriend en vertrouwensman; maar dezelfde onderofficier, die hem op de kazerneplaats kwelde, zal hem hier afsnauwen. Dan zullen de christelijken en gelen, die zich bij de ondernemers te goed vrind maken, die hij echter als verraders en vijanden van zijn klasse veracht, daar als zijn «vertegenwoordigers» zitten, tegen zijn wil daar geplaatst, en zij zullen, om voor de ondernemers geld te sparen, de contrôlebepalingen met allerlei chicanes tegen hem handhaven. Dan zullen de arbeidersmassa's langzamerhand tot het bewustzijn komen, hoe sterk hun belangen geschaad worden. Dan zullen ze de consequenties trekken en met toenemende haat tegen de burgerlijke partijen, die die rechten ontnamen, vervuld worden. Een nederlaag bij de verkiezingen kunnen de Duitsche arbeiders hun weliswaar niet toebrengen, want de meerderheid van het roofblok van jonkers, centrum en nationaalliberalen is door de verkiezingen niet te breken. Maar daarom blijft de vergelding niet uit; wat nu tegen het proletariaat begaan wordt, zal de revolutionaire verbittering tegen het kapitalisme doen toenemen, de arbeidersmassa's tot sterker strijd opwekken, de sociaal-democratie versterken en op deze wijze tot den val van het tegenwoordige stelsel medewerken.

A. P.

Nagekomen amendementen.

1. Op voorstel 3. (P. B.) Hoofdst. II (Propagandabladen)

te laten vervallen: „tot de uitgave van een maandblad bij „de Tribune" gewijd aan gemakkelijke propagandistische lektuur, voor een deel aanknoopend aan de plaatselijke gebeurtenissen of omstandigheden"

en daarvoor te lezen:

[in verband daarmede] ... „De Tribune zoo vaak mogelijk met een bijvoegsel te vergrooten, ten einde *voortdurend* plaats te kunnen vinden voor gemakkelijke propagandistische lektuur voor een deel aanknoopend aan de plaatselijke gebeurtenissen of omstandigheden."

2. te doen vervallen van voorstel I (afd. Vlissingen-Middelburg) Hoofdst. VIIIa het punt 8.

Namens het Bestuur afd. Rt. S. D. P.
de Secr.

Paaschcongressen.

Hoewel ze al weer eenige weken achter ons liggen, willen wij toch nog beproeven onze lezers een kort overzicht te geven van eenige in de Paaschdagen gehouden congressen van verschillende socialistische partijen. Niet alle waren van evenveel belang voor de internationale beweging der arbeidersklasse, doch van sommige kan niet ontkend worden, dat ze gewichtig genoeg waren.

Niet minder dan 6 buitenlandsche partijen hielden haar jaarvergaderingen, namelijk de Fransche vereenigde partij, de Engelsche S. D. P. en de Onafhankelijke Arbeiderspartij, de Belgische, de Hongaarsche en de Zweedsche Arbeiderspartijen.

Het congres der **Fransche geunifieerde socialistische partij te St. Quentin** gehouden toonde opnieuw aan, hoe bij volle bewegingsvrijheid de twee groote stroomingen in de internationale sociaaldemocratie samen kunnen werken in één partijverband, wanneer de omstandigheden zooals in Frankrijk nu het geval is, het reformisme beletten zich in zijn volle consequentie te ontplooien. Die volle bewegingsvrijheid van het Marxisme is in de Fransche partij gewaarborgd door zijn sterkte en organisatorische samenhang en, vergissen wij ons niet, dan neemt het, hoewel nog steeds in de minderheid, in de Fransche partij eer in numerieke kracht toe dan af. Weliswaar heeft het reformisme te St. Quentin het centrale dagblad der Partij, *de Humanité*, weten te behouden doordien Jamès opniew als politiek redacteur werd aangewezen, maar het Marxisme heeft de volle vrijheid in dit orgaan zijn inzichten op 't gebied der practische politiek te stellen naast en tegenover die van de redactie en 't beschikt bovendien over een eigen speciaal strijdorgaan, *le Socialisme*, dat voor Frankrijk iets is als *de Tribune* ten onzent; ongerekend zijn invloed in de provinciale pers. En de omstandigheden zijn nu eenmaal zoo in Frankrijk, dat, ondanks het optreden van het «democratische» ministerie Monis na den val van Briand, de nieuwe richting in de politiek zich onverbiddelijk doorzet: d. w. z. samentrekking van de elementen uit de verschillende kapitalistische groepen tot een machtige behoudspartij en toenemende macht van de koloniale en imperialistische buit- en geweldpolitiekers. M. a. w. het burgerlijk radicalisme, dat 10 jaar lang de Republiek beheerscht heeft, dat de blok-politiek en de samenwerking der klassen «noodig» maakte, is onverbiddelijk ten doode gedoemd en valt bij levenden lijve uit elkaar en daarmee de bodem voor alle werkelijkheidspolitiek van het reformisme. Voor Jaurès' politiek van de «verwezenlijking» der democratie is er geen ruimte en geen lucht.

Allerlei kwesties leidden op den partijdag te St. Quentin tot bij wijlen stormachtige discussies maar de reformisten slaagden er niet in de partij langs den weg der overrompeling er toe te brengen, om hun nieuwste stokpaardje, het municipale of gemeentelijke socialisme en het staatssocialisme, d.w.z. de naasting der spoorwegen, als echte strijdrossen te aanvaarden, waarmee het proletariaat in den kamp voor de socialistische maatschappij gemakkelijker zou kunnen zegevieren. De veteraan van het Fransche socialisme Jules Guesde, ditmaal gesteund door een anderen veteraan, Vaillant, verzette zich daartegen met alle macht en hield er aan vast, dat noch in het gemeente-, noch in het staatssocialisme, maar in den strijd voor de sociale revolutie en voor het geheele socialisme de redding voor de arbeidersklasse ligt.

Uit een internationaal oogpunt gewichtiger nog dan de Fransche partijdag was die van de **Engelsche sociaaldemocratie de S. D. P.** Wij zeggen: *de* Engelsche sociaaldemocratie, omdat de Onafhankelijke Arbeiderspartij, hoewel ook aangesloten bij de Internationale, op den naam van een sociaaldemocratische, d. i. *revolutionnaire* arbeiderspartij geen aanspraak kan maken. Zij bevat hoogstens een minderheid van socialistisch-voelende maar niet revolutionnair denkende en handelende arbeiders, die er echter ook op de laatste partijdag niet in geslaagd zijn tegenover de leiding, die uit mannen als de Arbeiderspartijleider Ramsay Macdonald bestaat, voordeelen te behalen. De partijdag der I. L. P. bood dan ook dit jaar hetzelfde schouwspel van verwarde pogingen der oppositie om tegenover de liberale politiek der leiding, die met de regeering door dik en dun heensjokt, iets als een proletarisch standpunt te doen uitkomen, pogingen, welke geen succes hadden en niet konden hebben wegens de theoretische onbenulligheid der opposanten. De *Leipziger Volksz.* besluit dan ook haar overzicht van dit congres met de woorden: „Of het debat over de taktiek een verbetering in de houding der I. L. P. teweeg zal brengen? 't Is onwaarschijnlijk. De oppositie staat zelf met beide voeten op den opportunistischen bodem, die zulke leiders als Macdonald voedt en zoolang het opportunisme heerscht, kan onmogelijk een duurzame verbetering intreden. Slechts èèn ding kan de I. L. P. uit het moeras helpen: de vereeniging met de S. D. P. die zelf onder haar isolement vreeselijk te lijden heeft. Maar dezen stap willen de Macdonald's en de Keir Hardies om licht te begrijpen redenen niet doen, waardoor de socialistische beweging in Engeland tot ontzaglijke schade van het proletariaat veroordeeld is tot verdere onmacht." Hoe waar deze woorden omtrent de S. D. P., de Engelsche sociaaldemocratie zijn, is opnieuw door het congres dezer partij, te Coventry gehouden, bewezen. Hier draaide het debat geheel om de houding der partij ten opzichte van de oorlogstoerustingen en het marinisme. Het debat over deze kwestie werd er voor de eerste maal op een voor Engelsche verhoudingen grondige manier gevoerd, d. w. z. dat men er 4 uur aan besteedde, in plaats van $1^1/_2$, zooals eerst bepaald was. En in dit debat bleek, dat de houding van Hyndman en Quelch, die niet inzien, dat inzake de vlootuitbreiding de eenige socialistische en revolutionaire politiek is, het militairisme met alle macht en volledig te bestrijden, door de groote massa der gedelegeerden wordt veroordeeld. Toch kwam dit oordeel niet tot uiting in een behoorlijke resolutie. Het partijbestuur waarin Hyndman domineert, behaalde nog de overwinning en er werd een resolutie aangenomen, waarin weliswaar gezegd wordt, dat een energieke en onophoudelijke agitatie tegen het kapitalisme het beste middel is, om oorlog tegen den oorlog te voeren, doch tegelijkertijd, dat „het behoud van een toereikende vloot naast de reorganisatie van het Engelsche militaire systeem op den grondslag van een nationale volksmilitie en het opgeven van elke agressieve imperialistische politiek het directe doel vormen, dat wij moeten zoeken te verwezenlijke om de besluiten der internationale socialistische beweging tot een werkelijkheid te maken." De onzinnigheid van een dergelijk standpunt, even onzinnig als de verwachting dat in het kapitalisme de vrede of de afschaffing der krijgstoerustingen mogelijk zou zijn, zooals de reformisten meenen, zullen wij zeker hier niet behoeven aan te toonen. Het bedroevende van de zaak is echter vooral, dat de meerderheid der gedelegeerden hoewel overtuigd van de verderfelijkheid van Hyndman's standpunt in dezen en vooral van zijn verdediging ervan, waarbij hij genoodzaakt is zich van Jaurès' argumenten te bedienen, toch uit vrees daardoor Hyndman, Quelch en het partijbestuur tot aftreden te noodzaken, nog niet den moed vond de proletarische overtuiging in dezen tot uiting te brengen. Hierdoor toch wordt de schijn bestendigd, die de I. L. P. en zelfs de liberale Arbeiderspartij nu aan kunnen nemen, alsof zij het zijn, die ook in zake het imperialisme, de vlootpolitiek en de rest, kortom in zake de buitenlandsche politiek van het Engelsche kapitalisme, het internationale en proletarische standpunt innemen. Deze partijen kunnen dat nu doen, omdat het hun op frasen niet aankomt en omdat de Engelsche sociaaldemocratie in haar geheel verantwoordelijk wordt gesteld voor de foutieve inzichten van enkele harer meest bekende leiders in deze zaak. Toch mogen wij zeggen, dat het congres der Engelsche S. D. P. een stap voorwaarts is, vergeleken met vroegere congressen, omdat te Coventry voor 't eerst deze allergewichtigste kant van haar politiek werkelijk is besproken en inderdaad door de meerderheid is veroordeeld. Maar ook het congres der S. D. P. bevestigt de overtuiging, hoe noodzakelijk het zou zijn, wanneer de vereeniging van alle werkelijk socialistische, d.i. revolutionnaire elementen in Engeland tot één partij tot stand kwam, een vereeniging, welke de leiders der I. L. P., de opportunisten, *niet* willen (de S. D. P. in haar geheel is bereid onderhandelingen daarover te openen en heeft dit ook in het afgeloopen jaar gedaan). Immers: het is voor een goed deel aan de betrekkelijke kleinheid

en de geringe macht der S. D. P. na een dertigjarig bestaan te wijten, dat individueele afwijkingen als die van Hyndman, een socialist maar die zich nooit geheel van zijn geestelijke afkomst uit de kringen der Tory's geheel heeft kunnen bevrijden, zulk een overwegenden invloed heeft.

v. R.

Een vriendelijke invitatie.

H. Spiekman richt in het laatste nummer van het *Volksweekblad* orgaan der Arbeiderspartij te Rotterdam, een beleefde doch dringende uitnoodiging tot de sociaaldemocraten in onze partij om terug te keeren van de dwalingen huns wegs en zich weer aan zijn hoede toe te vertrouwen.

Dit naar aanleiding van het feit, dat onze partij in het afgeloopen jaar gekomen is van 505 tot 515 leden en de afdeeling Rotterdam van 71 tot 65.

De eerlijke man deelt natuurlijk zijn lezers niet mee, dat de oorzaak dier daling bij de afdeeling Rotterdam gelegen is in het abnormaal groot aantal leden, die uit Rotterdam zijn vertrokken, namelijk 15, waardoor de toetreding van 13 nieuwe leden, d.w z. ongeveer 20 %, het verlies niet heeft kunnen goedmaken.

Het doet ons echter goed te zien, dat Spiekman, die zeker een van de hardste drijvers is geweest bij de beweging die ten slotte tot Deventer heeft geleid, zich nu zoo bezorgd toont over het lot en het zieleheil van een aantal goede sociaaldemocraten, die mede door zijn toedoen uit de S. D. A. P. zijn gestooten. De erkenning die hierin ligt opgesloten, namelijk dat de S. D. A. P. te Rotterdam die sociaaldemocraten dringend noodig zou hebben om iets meer te praesteeren, doet ons mede genoegen. Maar wij zouden den goeden man willen vragen, of hij nu werkelijk, met zijn eeuwige optimisme, alweer vergeten is, dat zijn eigen partij na een 16-jarig bestaan nog slechts enkele maanden geleden, een volkomen stilstand, ja achteruitgang vertoonde, dat die partij zelfs niet in staat is geweest om het werk vóór het petitionnement, gespeend toch van alle socialistische propaganda, ook maar eenigszins naar behooren te verrichten? En dat, terwijl de S. D. A. P. te Rotterdam zulk een macht en invloed heeft, volgens Spiekman.

Onze partij verkeert te Rotterdam in omstandigheden, die nog twee à driemaal zoo moeilijk zijn als die waarin de S. D. A. P. verkeerde omstreeks de jaren 1896, '97. En Spiekman zal toch zeker nog niet geheel de eerste gemeenteraadsverkiezingen vergeten hebben, waaraan zij deelnam en enkele honderden stemmen behaalde?

Werkelijk: hij houdt toch zijn lezers te in 't oog loopend voor den mal.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. Woensdag vergaderde de afd. huishoudelijk tot het stellen van Raadskandidaten in distrikt III, waar J. Polak Jr. en D. J. Wijnkoop werden gekandideerd, en tot behandeling van de beschrijvingsbrief, welke Vrijdag zal worden voortgezet. Wegens gezondheidsredenen nam Dikker zijn ontslag als penningmeester.

Middelburg. Dinsdagavond sprak Wijnkoop over Vrijzinnigen en Arb. Partij, die natuurlijk in broederlijke eensgezindheid zich van debat onthielden. De verg. was vrij goed bezet, en mag geslaagd heeten.

Utrecht. Zaterdag debatteerde Wijnkoop met Herm. Snijders van de Vrijz. Dem. over het A. K. Ook Dr. Van Leeuwen van de Arb. Partij kwam in debat. Tegen het Socialisme speelde de hr. Snijders, van zijn standpunt terecht, de woorden en daden van Troelstra, Het Volk en de Arb. Partij uit.

Vlissingen-Middelburg. Maandagavond sprak Wijnkoop voor de afdeeling in openbare vergadering (lokaal „De Ruijter") over het onderwerp: „Het anarchisme de dood voor de arbeiderstrijd". Er waren slechts even twintig personen opgekomen. Spr. betoogde dat er in het anarchisme in de laatste jaren veel is veranderd, niet het minst in het N. A. S., hetwelk toch zeker wel in een bespreking van het anarchisme mag worden betrokken, omdat het zijn taktiek eraan ontleent. Zooals ook bij de laatste Meiviering te Amsterdam weer bleek, zijn er grote verschillen ontstaan tussen wat men ook hier zou kunnen noemen de „dogmatici" (Rijnders, Nieuwenhuis en de hunnen) en de „revisionisten" (Kolthek en het N. A. S.). Spr. stelt aan het anarchisme deze alles beheersende vraag: welke macht hebt gij veroverd voor de arbeidersklasse? Alle verkrijging van stoffelijke voordelen daargelaten, er is geen enkel land ter wereld, waar de anarchistiese theorie, die toch minstens al even oud is als de marxistiese, enige werkelike macht heeft kunnen ontwikkelen. De oorzaak hiervan is dat het anarchisme in het wezen der zaak niet anders is dan de logiese gevolgtrekking van de oude liberale, burgerlijke theoriën. Spr behandelt ter toelichting van deze stelling enkele der gewone schoonklinkende anarchistiese frases als „vrijheid"! en „ontwikkeling van de individualiteit" en gaat vervolgens over tot de bespreking van de taktiek, aan het anarchisme ontleend door hen, die van de zuivere „theorie" al heel wat hebben overboord geworpen. Daarbij staan de „sabotage", de „algemeene werkstaking" en de „direkte aktie", of zoals het tegenwoordig heet het „zelfstandig handelen" op de voorgrond. Dat alles evenwel mist iedere betekenis, indien niet aan de allereerste voorwaarde straffe, gecentraliseerde, demokratiese organisatie is voldaan, maar daar wil men juist niet van weten. Ten slotte betoogt spreker, dat de arbeidersklase niet moet schromen de staat zelf, die niets anders is dan een „Algemeen Komitee" ter behartiging van de kapitalistiese vakbelangen, rechtstreeks te bestrijden en te veroveren, en het niet anders dan vak- en groep-egoïsme genoemd kan worden, zich met partiëel doorgevoerde verbeteringen tevreden te stellen.

In debat kwam De Lange redacteur van het te Middelburg verschijnende vrij-socialistiese weekblad «*De Toekomst*». Hij had gemeend een bestrijding van het anarchisme te zullen horen, maar had niet anders vernomen dan een afbrekende kritiek op personen als Kolthek en Rijnders, wat niets aan het onveranderlijke beginsel van het anarchisme afdoet. Wat de macht betreft, die het anarchisme aan de arbeiders gebracht heeft, wel, de Heer Wijnkoop is er het levend bewijs van: zonder het anarchisme zou de sociaaldemokratie nog veel verder zijn afgezakt en zou de S. D. P. zich niet afgescheiden hebben.

Spr. verdedigde voorts de door Wijnkoop aangevallen punten en betoogde dat de sociaaldemokratie aan de arbeiders de ekonomiese vrijheid eens brengen wil, na alle waarachtige vrijheidsgevoel gedood te hebben. Slechts onder de rode vaan van het anarchisme en door middel van de algemeene werkstaking en de direkte aktie zal het proletariaat de overwinning behalen. Wijnkoop begon te repliceeren, maar had nog slechts eenige volzinnen gesproken, toen De Lange (die ruim een uur had gedebatteerd) plotseling luid begon te schreeuwen en niet te bewegen was daarmede op te houden, zoodat de vergadering, die tot dat ogenblik volmaakt ordelik was geweest, gesloten moest worden. Gekonstateerd moet worden, dat op voorgaande vergaderingen te Vl., waar één onzer sprak en De Lange *niet* tegenwoordig was, de aanwezige vrije socialisten nimmer de orde verstoord hebben.

Ingezonden.

Ongeoorloofd.

In zijn artikel „Een goede raad" in *De Tribune* van 22 April verwijst v. R. den lezer naar de brochure „Verkeerde Partijleiding", waarin volgens hem Troelstra's „moreele skrupellosigkeit", „moreele en politieke onbetrouwbaarheid", wordt aangetoond.

Deze brochure van v. d. Goes nu is nooit gepubliceerd en kan daarom mijns inziens, in dezen, niet als materiaal gelden. Laat daarom v. R., als hij dergelijke beschuldigingen uitspreekt, deze zoodanig motiveeren, dat de lezer zijn gronden kan beoordeelen. Nu kan deze dat niet, en zijn dus bedoelde beschuldigingen niet meer dan beweringen.

S. D. MANNOURY.

Partijgenoote Mannoury houde het mij ten goede, dat door mijn schuld de beantwoording en daardoor de opneming van haar stukje zoo lang is uitgesteld. Voor dit verzuim roep ik haar clementie in.

Partijgenoote Mannoury acht het ongeoorloofd dat ik op grond van een niet gepubliceerde brochure, wier inhoud dus aan zoo goed als alle lezers van *de Tribune* onbekend moet zijn, een politiek tegenstander qualificeer als bovenstaand. Ik antwoord hierop, dat de inzendster zich vergist, indien zij meent, dat het alleen op grond van de in genoemde brochure van v. d. Goes bewezen feiten is, dat ik mij tot het bovenstaand oordeel over Troelstra als politicus bevoegd acht. 's Mans gewone optreden tegenover degenen van zijn politieke tegenstanders, van wie hij, *omdat ze socialisten zijn*, geen aanklacht wegens beleediging bij den burgerlijken of strafrechter heeft te vreezen — men denke aan zijn jongste scheldpartij tegen Wijnkoop — iets, wat des te meer in 't oog valt, wanneer men 't vergelijkt met de manier, waarop hij zich pleegt te gedragen tegenover politieke tegenstanders, die een zekere machtspositie in de burgerlijke maatschappij innemen, de geheele wijze, waarop Troelstra haast van den aanvang af, dat de strijd om de taktiek in de S. D. A. P. begon, alle middelen heeft gebruikt om zijn politieke tegenstanders — socialistische alweer — er onder te krijgen, dit alles wettigt in mijne oogen volkomen een oordeel als bovengenoemd. Want mijn meening is, dat wie in den proletarischen klassestrijd zijn politiek schild niet rein weet te houden, d.w.z. den strijd niet weet te voeren met eerlijke wapens, daardoor reeds moreel ongeschikt is om aan de spits van dien strijd te staan.

Maar afgezien van deze gronden, welke een ieder, die aan de sociaaldemocratische beweging in de laatste 10 jaar heeft deelgenomen, kan controleeren, kan ik het ook niet eens zijn met de inzendster, dat het ongeoorloofd zou zijn zich in dit geval te beroepen op de brochure in kwestie.

In de eerste plaats is, na wat er in den partijstrijd der laatste jaren is voorgevallen, de verplichting, zoo die ooit bestaan heeft, om den inhoud daarvan niet te publiceeren, voor degenen, die uit de S. D. A. P. gestooten zijn, natuurlijk vervallen. Mocht men, ofschoon men het niet eens was met het besluit van van der Goes om het genoemde verweerschrift, geschreven in opdracht van een bepaalde groep als antwoord op een publiek geschrift „geheim" te houden, ja ofschoon men dit besluit ondemocratisch en verderfelijk achtte, uit een soort van piëteit tegenover den schrijver diens verlangen in dezen respecteeren zoolang men in de S. D. A. P. was, zoodra de meerderheid het Deventer besluit nam, verviel daardoor vanzelf elke politieke verplichting om den inhoud van genoemd geschrift verder te helpen geheim houden.

In de tweede plaats betreft het hier een geval, waarin het juist noodig was aan te toonen, hoezeer het oordeel van Van der Goes, dus van den schrijver dezer niet meer geheime brochure, over zijn partijgenoot Troelstra, onder den invloed der gebeurtenissen sinds Deventer zich heeft gewijzigd. Ik trok daartoe een parallel tusschen de wijze waarop Van der Goes *nu* de politieke en wetenschappelijke opvattingen van Mr. Troelstra „bestrijdt", en de wijze waarop hij voor enkele jaren nog den strijd placht te voeren tegen dezen zijn toen politieke tegenstander, een strijd, die in de Brochure: Verkeerde partijleiding, niet anders kon worden gevoerd dan door insgelijks Mr. Troelstra's skrupellosigkeit en onbetrouwbaarheid aan te toonen. Het wil mij voorkomen, dat dit een volkomen geoorloofde parallel is en eene, die het noodig is van tijd tot tijd te maken, waar het oordeel van den Marxist v. d. Goes over Mr. Troelstra zich op elk gebied in zoo korten tijd zoodanig blijkt te hebben gewijzigd.

v. R.

Korrespondentie. Eenige artikelen en ingezonden stukken moeten wegens plaatsgebrek blijven liggen tot de volgende week.

Aan *L. K.—S. te W.* zij bericht dat we over dergelijke kleinigheden niet meer dan eenmaal kunnen laten polemiseeren. Vandaar dat wij het stukje niet plaatsten.

Advertentiën

S. D. P. AMSTERDAM.

Vrijdagavond 26 Mei a.s. half negen spreken in Café De Wilde, Sparreweg 17, J. Polak Jr. en D. J. Wijnkoop over het

Geef- en Neemstelsel der Regeering
(Sociale Wetgeving en Tariefwet).

Entrée 5 cents. **Debat vrij.**

FEUILLETON.

Ons beginselprogram.

VIII.

De derde zin van het tweede gedeelte van het beginselprogram, waarin, zooals wij de vorige maal zagen, de krachten worden opgesomd, die het kapitalisme op zijn volledige ontwikkelingshoogte vertoont en waaruit zijn overgang naar de socialistische productiewijze reeds blijkt, luidt als volgt:

In verband hiermede — (dus met de voortgaande vergrooting en verbinding der ondernemingen in de belangrijkste bedrijfstakken als gevolg van de concurrentie. v. R.) — leidt zij (de concurrentie), door middel van een hoogontwikkeld kredietstelsel, — dat voortgaat, in overeenstemming met de grondrenteheffing de winstheffing onafhankelijk te maken van elke functie in voortbrenging en ruil — tot de vorming van voortdurend reusachtiger centralisaties van kapitaal, terwijl de beschikking over deze enorme machtsmiddelen wordt overgeleverd aan de willekeur van enkele monopolistische kapitaal-magnaten, die door hun heerschappij over de grondvoorwaarden van het ekonomisch leven meer en meer de geheele maatschappij aan zich schatplichtig maken.

Meer en meer, wordt hier dus geconstateerd, maakt het kapitalisme in zijn voortgaande ontwikkeling ten eerste de winstheffing, de beschikking dus over den onbetaalden arbeid der arbeidersklasse, *onafhankelijk van elke functie in voortbrenging en ruil*, dus van elke functie in het productieproces.

Een steeds grooter deel der meerwaarde komt ten goede aan personen, die in het productieproces geen rol spelen. Doch dit is slechts de eene zijde van het verschijnsel, dat dit veroorzaakt, namelijk de toenemende centralisatie van kapitalen in de handen van kapitaalmagnaten, die daardoor de beheersching verkrijgen over de grondvoorwaarden van het productieproces en in staat worden gesteld, dit meer en meer ten koste van alle anderen ten eigen voordeel te exploiteeren. Deze centralisatie van het kapitaal, door middel van een hoogontwikkeld kredietstelsel, is in de groote kapitalistische landen — inzonderheid in de Vereenigde Staten, in Duitschland en in Frankrijk — reeds zoover gevorderd, dat enkele nauwkeurig bekende en zeer beperkte kapitalistengroepen daar de beschikking hebben gekregen over de grondvoorwaarden van het economisch leven: de groote productie- en verkeersbedrijven vooral, zonder welke de geheele moderne productie zelfs niet denkbaar is (productie van kolen, ijzer en andere gewichtige grondstoffen, spoorwegen en andere vervoermiddelen enz.).

Deze centralisatie echter heeft in ons verband, d.w.z. in dit gedeelte van het beginselprogram, vooral deze beteekenis, dat wij uit haar zien, hoezeer de grondslagen der productie reeds zijn gesocialiseerd, van individueel tot maatschappelijk en geregeld bezit zijn geworden, terwijl de geweldige macht, die daardoor aan de leiders dier gecentraliseerde kapitalen is gegeven en die hen in staat stelt een steeds toenemend deel der meerwaarde zich toe te eigen, daarbij vergelekén slechts in de tweede plaats in aanmerking komt. Zooals Wiedijk het in den Nieuwen Tijd zegt: „Het einddoel der kapitalistische konkurrentie toont zich hier tastbaar in den vorm der zelfopheffing, het einddoel der kapitalistische ekonomie in dien van het socialisme zelf, voor zoover zij den arbeid steeds meer vermaatschappelijkt en van uit hun individueele verstrooidheid en onsamenhangendheid de organen van productie en circulatie in geordenden en georganiseerden samenhang en verbinding met elkaar brengt." En iets verder: „juist in die fundamenteel-economische bedrijfvlakken (als de steenkolen- en metalenproductie, de chemische en electrische industrie enz.) is (het) waarin de *maatschappelijke arbeidswijze* naast de *individueele beheermacht* het hoogst ontwikkeld is, (dat) de bezitsvorm als 't ware op de spits is gedreven en haar oplossing vraagt in het socialisme."

En in het slot van dit tweede gedeelte wordt dan geschetst, hoe deze zelfde kapitalistische ontwikkeling, die tot steeds grooter centralisatie van de kapitalen en tot steeds grooter machtsoefening van de kapitaalmagnaten over de vruchten van den arbeid leidt, tevens de arbeidersklasse noodzakelijk in een steeds scherper tegenstelling brengt tot dit op de spits gedreven kapitalisme.

In de eerste plaats, omdat de arbeidersklasse, alhoewel zij niet de eenige klasse is, die leidt onder deze centralisatie en machtsuitbreiding der monopolistische kapitaalmachten, er toch, in al haar geledingen, van het ontwikkelde „en geleerde" proletariaat, in productie en ruil af tot de eenvoudigste handarbeiders, handlangers der machine toe, het meest onder lijdt. De klassetegenstelling neemt door deze centralisatie een voor de geheele arbeidersklasse in den wijdsten zin genomen, schrijnende scherpte aan.

In de tweede plaats, omdat deze vermaatschappelijking van het kapitalisme en van de productie en de beheersching der productie, in het steeds aanzwellende proletariërsleger vanzelf de discipline, den samenhang, de maatschappelijke denkwijze kweekt, noodzakelijk om den strijd tegen het kapitalisme te kunnen voeren en een nieuwe productiewijze, de socialistische te kunnen invoeren. Zooals Wiedijk het uitdrukt: «Maar tevens kweekt in het door eigen wasdom zoowel als door den toevloed van ontkapitaliseerde elementen steeds aanzwellende arbeidersleger, het productieproces zelf door de discipline, die het oplegt, door de concentratie van arbeidskrachten, die het tengevolge heeft, door de grootere gelijkheid of de eenvormigheid van omstandigheden, waartoe het de overwegende massa der proletariërs nivelleert, de voorwaarden aan van hun breede vereeniging en hun krachtige organiseering, smeedt het de individuen samen tot een leger, de massa tot een macht. Met het stijgende gevoel van den druk, met de stijgende kennis der overbodigheid van het kapitalisme stijgt dus tegelijkertijd de macht van proletariaat om de bezitsvormen in overeenstemming te brengen met de productievormen, om de klassetegenstelling op te heffen, door de klassen zelven met elkander te doen volvoeren in een maatschappij, waar niet de uitbuiting van mensch door mensch, maar de uitbuiting der aarde voor de menschheid, de voortbrenging voor het verbruik, de arbeid voor het onderhoud en de verrijking van het leven het hoogste doel en het bewuste streven van allen is.»

v. R.